

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
СУСПІЛЬНИХ НАУК, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА
Кафедра економіки, туризму та рекреації

Зоряна СЕНЕТА

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності ІЗ/242 «Туризм та рекреація»

ЛЬВІВ – 2026

УДК 338.48:502/504(075.8)

УКЛАДАЧ:

Сенета З.Я. – старший викладач кафедри економіки, туризму та рекреації, доктор філософії.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Соловій І.П. – професор кафедри економіки, туризму та рекреації, доктор економічних наук;

Шведюк Ю.В. – доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук.

***Рекомендовано до видання Науково-методичною радою
Інституту суспільних наук, адміністрування та права
Національного лісотехнічного університету України
16 квітня 2026 р., протокол №4.***

Сенета З.Я. Екологічний туризм. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності ІЗ/242 «Туризм та рекреація». / уклад.: З.Я. Сенета. – Львів: НЛТУ України, 2026. – 32 с.

Методичні рекомендації містять комплекс вказівок для організації та проведення практичних (семінарських) занять і самостійної роботи студентів, виконання проблемно-пошукових завдань, індивідуального опрацювання тем дисципліни «Екологічний туризм». Матеріали спрямовані на формування практичних навичок роботи з фаховими джерелами, аналізу тематики, яка стосується сфери екологічного туризму, а також розвитку професійної компетентності здобувачів.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальностей ІЗ/242 «Туризм та рекреація» за освітньо-професійною програмою «Туризм та рекреація».

© Сенета З.Я., 2026.

© НЛТУ України, 2026.

ЗМІСТ

<i>ВСТУП</i>	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ	12
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	19
6. САМОСТІЙНА РОБОТА	19
7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	20
8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	21
<i>РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</i>	26

ВСТУП

Одним із сучасних та пріоритетних видів туризму, який успішно розвивається і набуває значного поширення є екологічний. Розвитку цього виду туризму сприяє, насамперед, різноманітність наявних ресурсів, а також прагнення населення пізнавати природні багатства.

Екологічний туризм – це вид туризму, який базується на еколого-економічній компетентності туриста, основною метою якого є раціональне використання природних ресурсів та збереження навколишнього природного середовища, відповідно до концепції сталого розвитку.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Екологічний туризм» зумовлена сучасними глобальними викликами у сфері сталого розвитку, збереження довкілля та раціонального використання природних ресурсів. В умовах зростання антропогенного навантаження на природні екосистеми та інтенсифікації туристичної діяльності особливої уваги набуває формування у майбутніх фахівців системного розуміння принципів екологічно відповідального туризму, що поєднує економічну ефективність із екологічною безпекою та соціальною відповідальністю.

Дисципліна «Екологічний туризм» сприяє формуванню професійних компетентностей, пов'язаних з організацією та управлінням туристичною діяльністю на засадах сталого розвитку. Вивчення курсу забезпечує оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо планування екотуристичних маршрутів, оцінювання рекреаційного навантаження, мінімізації негативного впливу туризму на довкілля. Крім того, актуальність дисципліни визначається потребою адаптації національної туристичної галузі до міжнародних стандартів і практик екологічного туризму, що є важливим чинником підвищення конкурентоспроможності туристичних дестинацій. Засвоєння навчального матеріалу сприяє формуванню екологічної культури, професійної етики та відповідального ставлення до природної спадщини, що є необхідними складовими підготовки сучасних фахівців у сфері туризму, рекреації та суміжних галузях.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Екологічний туризм» є

ознайомлення студентів зі специфікою екологічного туризму; формування базових знань щодо принципів, функцій, завдань, видів та об'єктів екотуризму; формування екологічного стилю мислення та екологічної культури студентів на основі краєзнавчого підходу; усвідомлення студентами необхідності екологічного виховання туристів у процесі подорожей з метою гармонізації та оптимізації відносин людини та природи в процесі туристичної діяльності; формування вмінь та навичок щодо технології розробки, організації та проведення екологічних маршрутів.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення студентів зі змістом екотуризму та його особливостями;
- оволодіння знаннями про засади екотуристичної діяльності;
- оволодіння знаннями про найважливіші об'єкти екотуризму;
- розвиток екологічного мислення, визначення ролі екологічного виховання та екологічної просвіти туристів в екологічному турі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості і закономірності екологічного туризму та його складових, характеристика поширення та дослідження основних об'єктів екологічного туризму в туристичних регіонах України та світу зокрема.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- рушійні сили, які визначали і визначають розвиток екотуризму;
- причини зародження і подальшого розвитку екотуризму;
- основи екотуристичної діяльності;
- об'єкти екотуризму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- давати визначення основним поняттям дисципліни;
- виявляти специфіку природоорієнтованих видів туризму, зокрема екологічного;
- розробляти маршрути екологічних турів;
- використовувати на практиці знання щодо екологічної просвіти та екологічного виховання туристів.

Вивчення дисципліни забезпечує такі **програмні компетентності**:

Інтегральна компетентність (ІНТ). Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (професійні, фахові) компетентності (СК):

СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Спеціальні компетентності, визначені НЛТУ України

СК18. Здатність розробляти, просувати і реалізовувати рекреаційне обслуговування, провадити сталу туристично-рекреаційну діяльність, спрямовану на відновлення сил та оздоровлення, а також культурне та спортивне дозвілля. Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач має бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Програмні результати навчання, визначені НЛТУ України

ПРН23. Демонструвати базові навички критичного та креативного мислення і прийняття рішень щодо організації туристичної діяльності на засадах сталого розвитку, а також їх комунікування – донесення до фахівців і нефахівців у сфері туристичної діяльності.

ПРН24. Приймати обґрунтовані рішення та досягати якісних результатів у сфері рекреаційного обслуговування, з урахуванням впливів туристично-рекреаційної діяльності на довкілля і соціум.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни.	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність: ІЗ/242 «Туризм та рекреація», освітньо-професійна програма: Туризм та рекреація	Обов’язкова (цикл професійної підготовки)	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6	5, 6
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 2; - самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції, год.	
		16	4
		Практичні, год.	
		16	4
		Лабораторні, год.	
		–	–
		Самостійна робота, год.	
		58	82
		Індивідуальне завдання: не передбачено	
		-	контрольна робота (6-й семестр)
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Примітки:

1. Обсяг одного кредиту Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) – 30 годин.

2. Співвідношення (у %) кількості годин навчальних (аудиторних) занять і самостійної роботи студента до загальної кількості годин, відведених на дисципліну, становить (навчальні заняття / самостійна робота):

- для денної форми навчання – 35,6 / 64,4;
- для заочної форми навчання – 8,9 / 91,1.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ ЕКОТУРИЗМУ

Тема 1. Сутність, функції, види та правова основа екотуризму

Мета, завдання навчальної дисципліни «Екологічний туризм». Основні поняття і терміни. Сутність поняття «екологічний туризм», його відмінність від інших природоорієнтованих видів туризму. Причини виникнення і розвитку екотуризму. Особливості екотуризму. Основні концепції та моделі екологічного туризму. Форми і види екотуризму та їх класифікація. Інтелектуально-освітня функція екологічного туризму; культурно-пізнавальна функція екологічного туризму; естетично-художня функція екологічного туризму, розважальна функція екологічного туризму. Принципи екологічного туризму. Екологічні туристи.

Характеристика нормативно-правових актів, що стосуються екотуризму. Правова основа екотуризму. Національні стандарти України.

Тема 2. Природа як середовище екотуризму

Природні зони Світу. Природне середовище України. Полісся (зона мішаних лісів). Перехідна зона (зона широколистих лісів). Лісостепова зона. Степова зона. Основні екотуристичні території України. Українські Карпати. Кримські гори. Морське узбережжя України. Ландшафтні комплекси України: типи, особливості рельєфу.

Тема 3. Природні ресурси екотуристичного комплексу України

Поняття про ресурси. Склад видів природних ресурсів. Обсяг екоресурсів. Якість екоресурсів. Види екотуристичних ресурсів. Види екоресурсів за походженням. Геологічні та орографічні екоресурси. Кліматичні екоресурси. Водні екоресурси. Флористичні екоресурси. Фауністичні ресурси. Поширення тварин по територіальних угрупованнях (біотопах).

Культурно-історичні ресурси екотуризму. Історико-архітектурне середовище. Історико-архітектурні пам'ятки України. Культурно-історичні ресурси. Пам'ятки археології. Пам'ятки містобудування і архітектури.

Тема 4. Безпека в екологічному туризмі

Екологічний ризик і природні небезпеки в екотуризмі. Типові небезпеки і нещасні випадки в екологічному туризмі. Типові захворювання в екологічному туризмі. Небезпеки для екотуристів. Види небезпек та поради щодо безпеки подорожей. Екологічний стан району подорожі та природоохоронна діяльність. Біорізноманіття окремих заповідників України. Виховання екологічного ставлення людини до природи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОБ'ЄКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Тема 5. Заповідні території та об'єкти природно-заповідного фонду

Території та об'єкти природно-заповідного фонду. Об'єкти природно-заповідного фонду. Структура площ об'єктів ПЗФ України. Найважливіші об'єкти природно-заповідного фонду України. Розташування заповідників. Біосферні заповідники. Розташування біосферних заповідників України. Відомості про біосферні заповідники України. Природні заповідники. Заповідні урочища.

Тема 6. Національні природні й ландшафтні парки

Національні природні парки. 2. Найцінніші природні території для екологічного туризму. Перелік національних природних парків. Регіональні ландшафтні парки. Функціональне зонування територій регіональних ландшафтних парків. Пам'ятки природи. Комплексні пам'ятки природи. Ботанічні пам'ятки природи. Гідрологічні пам'ятки природи. Геологічні пам'ятки природи. Пам'ятки всесвітньої культурної і природної спадщини. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.

Тема 7. Природно-антропогенні парки та заказники

Ботанічні сади. Кількість і площа ботанічних садів. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва. Дендрарії і дендрологічні парки. Кількість і площа дендрологічних парків. Зоологічні парки.

Ландшафтні заказники. Лісові заказники. Ботанічні заказники. Загально-зоологічні заказники. Орнітологічні заказники. Іхтіологічні заказники. Ентомологічні заказники. Гідрологічні заказники. Загальногеологічні заказники. Карстово-спелеологічні заказники.

Тема 8. Кращі місця для екотуризму в Україні та світі

Унікальні природні об'єкти України. Природно-заповідний фонд України як основа розвитку екотуризму. Національні природні парки України та їх екотуристичний потенціал. Біосферні заповідники України як центри екотуризму. Екотуризм у Карпатському регіоні. Екотуристичні можливості Полісся та Поділля. Природні об'єкти Півдня України (дельти, лимани, узбережжя) в екотуризмі. Об'єкти екотуризму в м. Києві.

Кращі місця для екотуризму в світі. Екотуристичні дестинації Європи. Найвідоміші екотуристичні регіони Азії. Екотуризм у країнах Африки (сафарі, національні парки). Провідні екотуристичні напрямки Америки та Австралії. Досвід управління екотуризмом у провідних країнах світу.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	у тому числі						у тому числі					
	усього	лек	пр	лаб	інд.	с.р.	усього	лек	пр	лаб	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1.												
Теоретико-методологічні та правові основи екотуризму												
Тема 1. Сутність, функції, види та правова основа екотуризму.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 2. Природа як середовище екотуризму.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 3. Природні ресурси екотуристичного комплексу України.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 4. Безпека в екологічному туризмі.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Разом за ЗМ 1	45	8	8	-	-	29	45	2	2	-	-	41
Змістовий модуль 2.												
Об'єкти екологічного туризму України												
Тема 5. Заповідні території та об'єкти природно-заповідного фонду.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 6. Національні природні й ландшафтні парки.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 7. Природно-антропогенні парки та заказники.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Тема 8. Кращі місця для екотуризму в Україні та світі.	11,25	2	2	-	-	7,25	11,25	0,5	0,5	-	-	10,25
Разом за ЗМ 2	45	8	8	-	-	29	45	2	2	-	-	41
Усього годин	90	16	16	-	-	58	90	4	4	-	-	82

4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Тема 1: Сутність, функції, види та правова основа екотуризму

Перелік питань для опрацювання:

1. Поняття про екологічний туризм, його завдання та особливості.
2. Принципи, функції, ознаки екологічного туризму.
3. Види впливу екотуризму на природні комплекси.
4. Правова основа екотуризму.
5. Національні стандарти України.
6. Основні цілі та завдання екотуризму.
7. Особливостями екотуризму.
8. Види екотуризму та різновиди екологічних турів.
9. Впливи туризму на природу.
10. Визначення поняття «екологічний туризм».
11. У чому полягає суть екотуризму?
12. Які є різновиди екотуризму?
13. Назвати основні особливості екотуризму.
14. Які причини виникнення і розвитку екотуризму?
15. У чому полягають відмінності екотуризму від інших видів туризму?
16. Які фактори сприяють розвитку екотуризму?
17. Які фактори стримують розвиток екотуризму?
18. Якими є перспективи розвитку екотуризму в Україні та світі?
19. Назвіть основні завдання й функції екологічного туризму.
20. Перерахуйте принципи екологічного туризму.
21. Назвати нормативно-правові акти сфери туризму.
22. Які інтернет-ресурси доцільно використовувати під час розробки туристичних маршрутів?

Ключові поняття і терміни: екологічний туризм (екотуризм), стратегічна мета екологічного туризму, принципи екотуризму, функції

екотуризму, оздоровча функція, пізнавальна функція, економічна функція, виховна функція, природоохоронна функція, різновиди екологічних турів, правова основа екотуризму.

Тема 2: Природа як середовище екотуризму

Перелік питань для опрацювання:

1. Характеристика природних зон Світу.
2. Флора окремих континентів.
3. Фауна окремих континентів.
4. Охарактеризуйте природне середовище України.
5. Особливості природних умов Українського Полісся.
6. Перехідна зона (зона широколистих лісів), її природні умови.
7. Дайте оцінку природних умов лісостепової зони.
8. У чому полягають особливості природних умов степової зони.
9. Основні екотуристичні території України.
10. Українські Карпати.
11. Кримські гори.
12. Відмінності Карпат і Кримських гір.
13. Морське узбережжя України.
14. Ландшафтні комплекси України: типи, особливості рельєфу.
15. Наслідки впливу російської агресії проти України на стан природних екосистем.
16. Вплив російської агресії проти України на стан Чорного моря та морських екосистем.

Ключові поняття і терміни: *природа, природні умови, природні ресурси, природні (фізико-географічні) умови певної території, фізико-географічне районування, закон географічної зональності, ознаки висотної поясності, зональний розподіл областей України, Полісся (зона мішаних лісів), Перехідна*

зона (зона широколистих лісів), Лісостепова зона, Степова зона, Українські Карпати, Кримські гори, Морське узбережжя України.

Тема 3: Природні ресурси екотуристичного комплексу України

Перелік питань для опрацювання:

1. Які регіони України є найпридатнішими для розвитку екотуризму і чому?
2. Що являють собою ресурси екотуризму?
3. Назвати види екотуристичних ресурсів.
4. Назвати геологічні та орографічні екоресурси.
5. Назвати кліматичні екоресурси.
6. Назвати водні екоресурси.
7. У чому полягає особлива цінність водних об'єктів в екотуризмі?
8. Яку роль можуть відігравати водні об'єкти в екотуризмі?
9. Назвати флористичні екоресурси.
10. Що означають поняття «ендеміки, ефемероїди, оліготрофи»?
11. Назвати фауністичні екоресурси.
12. Чому саме птахи привертають велику увагу туристів?
13. Яке значення мають культурно-історичні ресурси екотуризму?

Ключові поняття і терміни: ресурси, обсяг екоресурсів, якість екоресурсів, види екоресурсів за походженням, кліматичні екоресурси, водні ресурси, флористичні ресурси, фауністичні ресурси, культурно-історичні ресурси, пам'ятки археології.

Тема 4: Безпека в екологічному туризмі

Перелік питань для опрацювання:

1. Екологічний ризик і чинники небезпек в екотуризмі.
2. Назвати природні небезпеки в екологічному туризмі.
3. Геоаномальні зони, сутність, види, значення.

4. Назвати небезпечні фізико-географічні явища і процеси для туризму.
5. Які види небезпек Вам відомі?
6. Охарактеризувати екологічний стан району подорожі та відпочинку.
7. Чому в екологічному туризмі слід приділяти велику увагу до питань безпеки?
8. Природоохоронна діяльність в екотуризмі, її суть, види.
9. Назвати загрози біорізноманіттю живих організмів.
10. Що собою являє Червона книга України?
11. Червоний список МСОП і Європейський червоний список, який їх зміст і правовий режим?
12. Що розуміють під етикою природи: землі, лісів, ландшафтів.
13. У чому суть естетичного ставлення до природи?
14. У чому суть естетичних властивостей ландшафту?

Ключові поняття і терміни: *ризик екологічний, небезпеки для екотуристів, природні небезпеки в екологічному туризмі, геоаномальні зони, небезпечні фізико-географічні явища і процеси, екологічний стан району подорожі, загрози біорізноманіттю живих організмів, Червона книга України (ЧКУ), виховання екологічне.*

Тема 5: Заповідні території та об'єкти природно-заповідного фонду

Перелік питань для опрацювання:

1. Яку роль відіграють об'єкти ПЗФ у розвитку екотуризму?
2. Назвати заповідні території загальнодержавного і місцевого значення.
3. Назвати склад заповідних територій: заповідників, заказників, пам'яток природи.
4. Заповідні території місцевого значення: сутність, склад.
5. Назвати заповідні території міжнародного значення.
6. Біосферний резерват: поняття, функції, значення.
7. Водно-болотні угіддя міжнародного значення, розташування, склад, правовий режим.

8. Основні об'єкти ПЗФ України: склад і структура площ
9. Біосферні заповідники: сутність, склад, значення.
10. Особливості Українського степового природного заповідника.
11. Природні заповідники: сутність, склад, значення.
12. Заповідні урочища: сутність, склад, значення.

Ключові поняття і терміни: біосферний резерват, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферний заповідник, природні заповідники, урочище.

Тема 6: Національні природні й ландшафтні парки

Перелік питань для опрацювання:

1. У чому полягає принципова відмінність природних заповідників і національних (регіональних) природних парків у сфері їх використання в туризмі?
2. У яких регіонах України найбільше природних заповідників і національних природних парків?
3. Що розуміють під парками? Назвіть їх види.
4. Назвати особливості парків: природного, ландшафтного, пейзажного, англійського, морського, міського.
5. Національні природні парки: поняття, види, розміщення.
6. Регіональні ландшафтні парки: поняття, види, розміщення.
7. Пам'ятки природи України: поняття, види, розміщення.
8. Назвати комплексні пам'ятки природи України (області, району).
9. Особливості ботанічних пам'яток природи.
10. Що представляють під гідрологічними пам'ятками природи.
11. Назвати геологічні пам'ятки природи.
12. Археологічні пам'ятками.
13. Пам'ятки всесвітньої культурної і природної спадщини.

Ключові поняття і терміни: парк, природні парки, парк ландшафтний, парк пейзажний, парк англійський, парк морський, парк міський, національні природні парки (НПП), регіональні ландшафтні парки (РЛП), пам'ятка природи,

комплексна пам'ятка природи, ботанічні пам'ятки природи, гідрологічна пам'ятка природи, геологічні пам'ятки природи, Всесвітня культурна і природна спадщина.

Тема 7: Природно-антропогенні парки та заказники

Перелік питань для опрацювання:

1. Ботанічні сади і дендрарії: поняття, екологічне значення, розміщення.
2. Характеристика національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАНУ.
3. Ботанічний сад ПНУ, основні напрями його наукових досліджень.
4. Садово-паркове мистецтво і парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва: їх загальна кількість і розміщення в державі.
5. Назвати найвизначніші та найцінніші парки-пам'ятки зразків паркового будівництва.
6. Дендрарії і дендрологічні парки: визначення і значення.
7. Склад і структура дендропарків за їх значенням, розміщення по території України.
8. Національний дендрологічний парк Софіївка (м. Умань)
9. Дендропарк Олександрія (м. Біла Церква).
10. Зоопарки: призначення, кількісний склад і розміщення по території України.
11. Назвати три найбільші зоопарки України, які є членами Європейської асоціації зоопарків та акваріумів.
12. Кількість рідкісних видів хребетних тварин у колекціях зоологічних парків України.
13. Київський зоологічний парк: значення, зонування його території, основні види діяльності, експозиції і природоохоронні акції.
14. Ландшафтні заказники.
15. Лісові заказники.
16. Ботанічні заказники.

17. Загально-зоологічні заказники.
18. Орнітологічні заказники.
19. Іхтіологічні заказники.
20. Ентомологічні заказники.
21. Гідрологічні заказники.
22. Загальногеологічні заказники.
23. Карстово-спелеологічні заказники.

Ключові поняття і терміни: ботанічний сад, садово-паркове мистецтво, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, дендрарій, дендрологічний парк, зоологічний парк (зоопарк), заказники, типи заказників.

Тема 8: Кращі місця для екотуризму в Україні та світі

Перелік питань для опрацювання:

1. Об'єкти екотуризму в Україні.
2. Унікальні природні об'єкти України.
3. Об'єкти екотуризму в м. Києві.
4. Об'єкти екотуризму в сусідніх з Україною країнах.
5. Кращі місця для екотуризму в світі.
6. Тури екологічного спрямування.
7. Екскурсійні маршрути.

Ключові поняття і терміни: відповідальний екологічний туризм, сталий розвиток, природно-заповідні території, національний природний парк, біосферний заповідник, природний заповідник, об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО, природна спадщина, біорізноманіття, екосистема, заповідні ландшафти, ендемічні види, Червона книга, охорона довкілля, екологічні маршрути, екологічні стежки, рекреаційні ресурси, мінімальний вплив на природу, Українські Карпати, Карпатський біосферний заповідник, Шацький національний природний парк, Подільські Товтри, Асканія-Нова, Дунайський біосферний

заповідник, Олешківські піски, Синевир, Амазонські тропічні ліси, Галапагоські острови, Великий Бар'єрний риф, Єллоустонський національний парк, Альпи, Патагонія.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальна робота під керівництвом викладача: лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів. Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи:

- лекції з використанням мультимедійної техніки (мультимедійний проектор тощо), ілюстративних матеріалів (*Powerpoint* презентації, відеофільми тощо);
- самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інформаційними (електронними) ресурсами;
- практичні заняття.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою самостійної роботи є підготовка до лекційних і практичних занять, формування навичок вибору та обґрунтування методів аналізу, опрацювання інформації та її представлення. Для цього студенти виконують пошук необхідної інформації, опановують методи її вибору або генерування. Таким чином досягається головне **завдання самостійної роботи** студентів – розвиток уміння набувати та синтезувати знання шляхом особистого пошуку.

Під час самостійної роботи студент опрацьовує лекційний матеріал, готується до захисту практичних робіт, опрацьовує додаткову рекомендовану літературу та ресурси Інтернет, освоює методи та програмні середовища для їх реалізації.

Для забезпечення самостійної роботи на заняттях студентам вказуються питання та додаткова література, які необхідно опрацьовувати самостійно.

Рекомендована література для самостійної роботи наведена нижче.

Самостійна робота проводиться в бібліотеці та аудиторії університету у структурно-логічній послідовності засвоєння матеріалу дисципліни. Консультації з самостійної роботи проводяться у спеціально виділені для цього години.

Самостійна робота студентів організовується за напрямками:

- самостійне опрацювання теоретичних положень дисципліни;
- вивчення навчального матеріалу при підготуванні до практичних занять;
- підготовка комп'ютерних презентацій;
- перегляд навчальних фільмів, демороликів тощо.

Підготування комп'ютерних презентацій для семінарських занять допомагає студенту виробити навички структурування інформації, виробляє вміння представити виконану роботу й отримані результати.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Передбачено такі види контролю навчальної діяльності студентів: **поточний, модульний і підсумковий контроль.**

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять у формі загального опитування або тестування та перевірки виконання домашнього завдання (презентації) та рівня підготовленості студентів до практичних занять.

Модульний контроль проводиться два рази за семестр. Модульний контроль проводиться викладачем (лектором) за допомогою контрольних завдань або тестів. Модульний контроль проводиться у письмовій формі за індивідуальними завданнями, які затверджуються завідуючим кафедри. Максимальна сума балів, яка може бути набрана під час написання модульних контролів має складати 60 балів. Модульні контролі зберігаються на кафедрі протягом навчального року. Результати модульних контролів (у балах) заносяться

в журнал обліку поточної успішності студентів.

Поточний і підсумковий контроль проводиться на основі діючого «Положення про організацію та проведення поточних й підсумкових контролів і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Національному лісотехнічному університеті України».

Поточний контроль здійснюється викладачем, який проводить практичні (семінарські) заняття і загальна максимальна сума балів повинна складати 40 балів.

Загальна кількість балів, що може бути набрана під час вивчення дисципліни складає 100 балів.

Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру у формі екзамену з дисципліни.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Відповідно до «Положення про організацію та проведення поточних й підсумкових контролів і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Національному лісотехнічному університеті України» система контролю знань студентів передбачає комплекс заходів, що дають змогу об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу.

Для студентів денної форми навчання в межах дисципліни «Екологічний туризм» передбачено два змістовні модулі, кожен з яких завершується модульним контролем. Перший і другий модульний контроль включає три теоретичні питання, за кожне з яких студент може отримати по 10 балів. Максимальна кількість балів за кожен модульний контроль становить 30.

Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання регулярності та якості підготовки студентів до практичних (семінарських) занять, активності під час їх проведення та відвідуваності. Максимальна кількість балів за поточну роботу складає 40.

Підсумкова семестрова оцінка формується як сума балів за два модульні контролі (разом – до 60 балів) і поточний контроль (до 40 балів). При

цьому студент має набрати щонайменше 50 балів, щоб вважатися таким, що успішно виконав програму семестру. За відвідування занять здобувачам бали не нараховуються.

**Розподіл балів студентів денної форми навчання
відповідно до робочої програми навчальної дисципліни**

Поточний та модульний контрольі						Семестрова оцінка				
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Сумарна модульна оцінка			Екзаменаційна оцінка	
Поточний контроль 1	Модульний контроль 1	Модульна оцінка 1	Поточний контроль 2	Модульний контроль 2	Модульна оцінка 2	Поточний контроль	Модульний контроль	СМО = МО1 + МО2	Екзаменаційний контроль	ЕО = ПК + ЕК
ПК1	МК1	МО1= ПК1+ МК1	ПК2	МК2	МО2 = ПК2+ МК2	ПК	МК		ЕК	
T1-T4			T5-T8							
20	30	50	20	30	50	40	60	100	60	100

Для студентів заочної форми навчання міжсесійний період передбачає виконання контрольної роботи відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за виконання контрольної роботи становить 40 балів. Усі подані контрольні роботи підлягають перевірці та зарахуванню науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття з цієї дисципліни. Лише після виконання та зарахування цих робіт здобувачі освіти допускаються до складання семестрового контролю.

Під час сесії студенти складають екзаменаційний контроль.

Підсумкова семестрова оцінка заочників визначається як сума балів за контрольну роботу (максимум 40) і екзаменаційний контроль (максимум 60), після чого виставляється оцінка за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS. Результати також заносяться до екзаменаційної відомості та залікової книжки.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

<i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>
90-100	A , «відмінно»	«відмінно»
83-89	B , «дуже добре»	«добре»
75-82	C , «добре»	
68-74	D , «посередньо»	«задовільно»
50-67	E , «задовільно»	
26-49	FX , «незадовільно» – з можливістю повторного складання	«незадовільно»
0-25	F , «незадовільно» – з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

90-100 балів – оцінка А (“відмінно”) виставляється за високий рівень знань (допускаються деякі неточності) навчального матеріалу дисципліни, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв’язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

83-89 балів – оцінка В (“дуже добре”) виставляється за знання навчального матеріалу дисципліни вище від середнього рівня, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання (можлива невелика кількість неточностей), вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

75-82 бали – оцінка С (“добре”) виставляється за загалом правильне розуміння навчального матеріалу дисципліни, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) недоліки, за вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

68-74 бали – оцінка D (“посередньо”) виставляється за посередні знання навчального матеріалу дисципліни, малоаргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

50-67 балів – оцінка E (“задовільно”) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу дисципліни, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладення, за слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

26-49 балів – оцінка FX (“незадовільно” з можливістю повторного складання екзамену чи диференційованого заліку) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу дисципліни, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

0-25 балів – оцінка F (“незадовільно” з обов’язковим повторним вивченням дисципліни) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу дисципліни, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв’язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Студенти, які набрали з навчальної дисципліни 50 і більше балів, можуть не складати екзамен, а отримати екзаменаційну оцінку відповідно до набраної кількості балів, переведених в національну оцінку ECTS. У такому випадку рейтинг студента з дисципліни дорівнює його рейтингу з навчальної дисципліни. Якщо студент бажає підвищити свій рейтинг і покращити оцінку з дисципліни, він має здати іспит (пройти семестрову атестацію). Семестрову атестацію в обов’язковому порядку проходять студенти, які з навчальної дисципліни набрали менше, ніж 50 балів.

Положення про організацію та проведення поточних й підсумкових контролів і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Національному лісотехнічному університеті України є основним нормативним документом, що регламентує організацію та проведення поточних і підсумкових контролів для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Національному лісотехнічному університеті України впродовж усього навчального року відповідно до нормативних документів у сфері провадження освітньої діяльності.

Положення про академічну доброчесність у Національному лісотехнічному

університеті України закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійної діяльності та професійного спілкування академічної спільноти Національного лісотехнічного університету України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна

1. Безсмертнюк Т. П., Тищук І. В., Пасічник М. П. Нормативно-правове регулювання розвитку екологічного туризму в Україні. Наукові перспективи. 2025. № 4(58). С. 423–436. DOI : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4\(58\)-423-436](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4(58)-423-436).
2. Василюк О., Шаміна Т., Недря А., Гаврилюк М. Екологічний слід туриста: як не наслідити? URL: <https://lnk.ua/YN3aBO6eJ>
3. Вишневський В.І. Екологічний туризм: навчальний посібник // К. Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
4. Габчак Н. Ф., Дубіс Л. Ф., Мельник А. В., Чир Н. В. Екологічний туризм на природоохоронних територіях Закарпатської області: монограф. Ужгород: Вид-во ФОП Сабов А.М., 2019. 392 с.
5. Гапоненко А.І., Парфиненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм. Навчальний посібник. Суми, 2019. 178 с.
6. Грановська В.Г., Морозов О.В., Крикунова В.М. та ін. Словник-довідник: Туризм і природно-рекреаційний потенціал : науково-методичне видання / В. Г. Грановська, О. В. Морозов, В. М. Крикунова, О. С. Морозова. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 108 с.
7. Добровольська Н. В., Кандиба І. Ю. Передумови розвитку екологічного туризму на основі використання об'єктів природно-заповідного фонду. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Географічні науки. 2016. № 4. URL: <https://gj.journal.kspu.edu/index.php/gj/article/view/173>
8. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм у системі суспільно-економічних відносин. Економічна та соціальна географія : наук. зб. К., 2001. С.85-95.
9. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Альтерпрес, 2004. 192 с.
10. Дмитрук О. Ю., Дмитрук С. В. Екотуризм: навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 358 с.
11. Дубовіч І.А., Фомічева Т.Є. Сучасні проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму на території лісового фонду Українських Карпат / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – Херсон: «Видавничий дім «Гельветика». – 2021. – Вип.44. – С. 75-80.
12. Дубовіч І. А., Фомічева Т.Є. Сучасні теоретико-методичні та практичні проблеми розвитку екологічного туризму в Україні. Вісник ХДУ. Серія Економічні науки. 2019. № 33. С.162-165. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2019-33-31>.
13. Дубовіч І.А., Фомічева Т.Є., Петрецькі Н.-М. Концептуальні засади розвитку екологічного туризму на території лісового фонду Українських Карпат відповідно до природних умов та ресурсів / Науковий економічний журнал «ІНТЕЛЕКТ ХХІ», №2. Журнал включено до міжнародної наукометричної бази

Index Copernicus. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 8-12.
http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2022/2022_2/4.pdf

14. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги – XXI, 2008. 300 с.

15. Кіптенко, В. Організація екскурсійних послуг : підручник / В. Кіптенко, О. Малиновська. – Стер. вид. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2024. – 516 с.

16. Кректун Б.В. Екологічна рекреація у національних природних парках. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. / Кректун Б. В., Хірівський П.Р., Іщенко О.Я., Любінець І.П., Годованець О.Б. – Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2025 – 264 с.

17. Любіцева О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні. Економічна та соціальна географія: наук. зб. / ред. кол.: С. І. Іщук (відп. ред) та ін. К., 2002. Вип. 53. С. 189.

18. Мальська М.П. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник для студ. спец. 242 "Туризм" / М.П. Мальська, Н.М. Паньків ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2023. – 533 с.

19. Основи екологічного туризму : метод. вказівки до практ. Занять та самост. роботи з дисципліни вільного вибору для студентів закладів вищ. освіти / К. Й. Черничко, С. Я. Підгорна, О. Ф. Делі, В. А. Трач ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Біол. ф-т. – Одеса : Назарчук С. Л., 2022. 23 с.

20. Петрук В. Г., Бондарчук О. В., Грач І. А. Екогеографія та екотуризм: підруч. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 178 с.

21. Сенета З.Я. Сільський туризм – один із екологічно орієнтованих видів туризму, спрямований на реалізацію концепції сталого розвитку сільських територій // Інформаційні технології у сфері захисту довкілля : колективна монографія / за загальною редакцією Маєвського В., Приймака В., Ткачука Р. // за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 16-17 травня 2024 р.). Львів : ННБК «АТБ», 2024. С. 128-135. DOI <http://doi.org/10.35668/7826-38-4>.

22. Скольський І.М., Сенета З.Я., Сенета М.Я. Сучасний стан та розвиток еколого-освітньої діяльності на території природного заповідника «Розточчя». Природоохоронні території України: сучасні виклики та перспективи розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 40-річчю утворення Природного заповідника "Розточчя" (Львів - Івано-Франкове, 4 жовтня 2024 р.). – 2024. – С. 164–167.

23. Скольський І.М., Сенета З.Я., Харачко Т.І. Оцінка туристично-рекреаційного навантаження та розвитку туристичної інфраструктури на території Рудківського дендропарку. Економіка та суспільство. 2025. № 78. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6635> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-161>

24. Смочко Н., Лужанська Т., П'ятка Н. Роль екологічного туризму в контексті перспективного розвитку територій. Економічний форум. 2022. 1. С. 58-67. 10.36910/6775-2308-8559-2022-4-7.

25. Сорокіна Г. О. Екологічний туризм: навч. посіб. Луганськ: Вид-во Держ. закладу «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2013. 206 с.

26. Фомічева Т.Є., Дубовіч І.А., Василюшин Х.Р. Сучасні соціально-економічні проблеми функціонування екологічного туризму на території лісового фонду українських Карпат в умовах війни. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. – 2023. – Т. 34(73), № 1. – С. 56-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2023_34%2873%29_1_11

27. Ярмоменко, С. Г. Туристичні ресурси України : навч. посібник / С.Г. Ярмоменко ; М-во освіти і науки України, ОНУ. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 470 с.

28. Fomicheva T., Adamovsky A., Dubovich I., Tunytsya Y., Vasylyshyn K., Deyneka A., Vyniarska M. Prospects for ecological tourism development: Ukrainian Carpathians forest fund territories as a case study. FORESTRY IDEAS, BULGARIA, 2021, vol. 27, No 2 (62): 446–458.

29. Seneta Z., Dubovich I. Current state and prospects of the development of cross-border cooperation between Ukraine and the European Union countries in the field of rural tourism. Romanian-Ukrainian relations. History and contemporaneity. 10-th Edition. Satu Mare: Editura Muzeului Satmarean – Bucuresti : Editura RCR Editorial. 2021. P. 263–277.

30. Seneta Z., Dubovich I. Development of rural tourism in Ukraine in the context of sustainable development. Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development». 2022. Vol. 22, Issue 3. P. 633–642.

31. Seneta Z., Dubovich I. Socio-economic analysis of rural tourism development: case study in Ukraine. Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development». 2021. Vol. 21, Issue 4. P. 503–512.

32. Seneta Z., Seneta M. Cluster analysis of the development of rural tourism in Ukraine. Economy and Society, 2024. (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-122>.

Додаткова

1. Габчак Н. Ф., Пригара О. В. Особливості кінного туризму Карпатського регіону (на прикладі Закарпаття). Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том 6: Проектування суспільних та гуманітарних досліджень. Колект. монограф. / за ред.: Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький Konin – Užhorod – Przemyśl – Chersoń, 2021. С. 230-240.

2. Герасименко В. Г., Михайлюк О. Л. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції : монографія. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 332 с.

3. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 340 с.

4. Дубовіч І. А., Сенета З. Я. Економіко-правові особливості транскордонного співробітництва України з державами Європейського Союзу у сфері сільського туризму. Проблеми системного підходу в економіці. Збірник наукових праць. 2019. Вип. 6 (74). С. 24–28.

5. Дубовіч І. А., Сенета З. Я. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Карпатському економічному регіоні. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». 2018. Вип. 30. Ч. 2. С. 5–9.
6. Дубовіч І. А., Сенета З. Я. Сучасні еколого-економічні проблеми транскордонного співробітництва України та Європейського Союзу у сфері сільського зеленого туризму. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 18. Ч. 1. С. 158–161.
7. Дубовіч І. А., Сенета З. Я. Сучасні проблеми економіко-правового регулювання сільського зеленого туризму в Україні. Проблеми системного підходу в економіці. Збірник наукових праць. 2018. Вип. 3(65). Ч. 2. С. 34–38.
8. Дубовіч І. А., Сенета З. Я. Сучасні теоретико-методичні та практичні проблеми розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. 2018. Вип. 30, Ч. 2. С. 57–60.
9. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності : навч. посібник / Н.Є. Кудла ; М-во освіти і науки України, ЛІЕТ. – К. : Центр учб. л-ри, 2021. – 151 с.
10. Кузик С. П. Географія туризму: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 271 с.
11. Мальська М. П., Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму. К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. 244 с.
12. Мальська, М. П. Активний туризм: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, М.З. Гамкало, П.В. Романів ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 2-ге вид., стер. – Львів : Каравела, 2024. – 251 с.
13. Машіка Г., Пригара О. Аналіз та оцінка зеленого туризму як елементу підприємництва в Закарпатській області. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1059>
14. Пригара О. В., Грабар М.В. Екологізація туризму як умова сталого розвитку. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. №5. 2021. С.16-19.
15. Сенета З.Я. Екологічна безпека як невід’ємна складова сталого розвитку регіонів України. Тези доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції: «Управління інноваційним процесом в Україні: завдання під час війни та у період післявоєнної відбудови». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2024. С. 227-229. ISBN 978-966-941-938-5
16. Сенета З. Я. Регіональні особливості розвитку сільського туризму в Україні. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». 2021. Вип. 60. С. 144–150.
17. Туристичні маршрути Закарпаття: путівник, виготовлений у рамках релазіації заходів Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2016-2020 роки / [відп. ос. Д.М. Ман]. Ужгород, 2018. 40 с.

Нормативно-правові акти

1. Водний кодекс України від 05.05.1995 № 213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>.
3. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 № 1805-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>.
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
5. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 р. (в редакції від 04.04.2025 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
6. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08.07.2011 № 3677-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3677-17#Text>.
7. Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 № 591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>.
8. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>.
9. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. (в редакції від 15.11.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Закон України «Про Червону книгу України» від 07.02.2002 № 3055-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>.
11. Кодекс України «Про надра» від 27.07.1994 № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
14. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26 липня 2022 р. № 256 «Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text>
15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
16. Про курорти : Закон України від 05.10.2000р. № 2026-III. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_kurorti.htm
17. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T192697?an=1>
18. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3857-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>

19. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. № 1382-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>
20. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 р. № 1909- IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
21. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017%D1%80#n9>.
22. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Ресурси мережі Інтернет

1. ГО «Українська асоціація активного та екологічного туризму». URL: <http://www.uaeta.net/>
2. Державне агентство розвитку туризму України. Офіційний сайт. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
3. Науково-технічна бібліотека НЛТУ України. URL: <https://library.nltu.edu.ua/>.
4. Національна туристична організація України. Офіційний сайт. URL: <https://nto.ua/>.
5. Сайт Міжнародної екотуристичної організації. URL: www.ecotourism.org.
6. Сайт міжнародної організації Green Globe з екологічної сертифікації в туризмі. URL: <https://www.greenglobe.com/>.
7. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Official website. URL: <https://en.unesco.org/>
8. World Tourism Organization (UNWTO). Official website. URL: <https://www.unwto.org/>

Навчально-методичне видання

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
для студентів спеціальностей
J3/242 «Туризм та рекреація»

Укладач:

СЕНЕТА Зоряна Ярославівна

Кафедра економіки, туризму та рекреації НЛТУ України

вул. Генерала Чупринки, 105. м. Львів, 79057

E-mail: seneta.zoriana@nltu.edu.ua